

Planstrategi

for

RINDAL KOMMUNE

2020-23

Rådmannens høringsutkast 6.5.2020 - til behandling i formannskapet

Innhold

1	Innledning.....	2
2	Statlige og regionale føringer	3
2.1	Medvirkning	4
2.2	Organisering.....	4
3	Føringer fra kommuneplanens samfunnsdel.....	5
4	Klima, miljø og bærekraft	12
5	Oversikt over plansituasjonen i Rindal kommune med vurdering av gjeldende planer og nye planbehov.....	14
5.1	Overordna planer etter plan- og bygningsloven	14
5.2	Reguleringsplaner.....	15
5.3	Planer for de ulike kommunale tjenestene.....	15
5.4	Prioriteringer	16
5.5	Sammendrag	17
6	Planoppgaver 2020-23	18
6.1	Overordna planer etter plan- og bygningsloven	18
6.2	Administrasjon og arbeidsgiverforhold	18
6.3	Kultur	19
6.4	Oppvekst	19
6.5	Næring, miljø, landbruk	20
6.6	Reguleringsplaner.....	20
6.7	Kommunaltekniske tjenester	21
6.8	Helse og omsorg	21

1 Innledning

Plan- og bygningsloven fastsetter at kommunestyret minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, skal utarbeide og vedta en kommunal planstrategi.

Opplegget for å komme fram til en planstrategi er drøfta i formannskapet, som i januar 2020 gjorde følgende vedtak:

Formannskapet styrer arbeidet med ny kommunal planstrategi og vedtar høringsdokument og opplegg for høring og medvirkning når den tid kommer.

Rådmannen utarbeider forslag til høringsdokument.

Arbeidet bør gjøres enkelt, ved i stor grad å vise til kommuneplanens samfunnsdel fra 2018.

Omfanget av arbeid med nye eller reviderte fagplaner må ikke være større enn det som er hensiktsmessig for kommuneorganisasjonen.

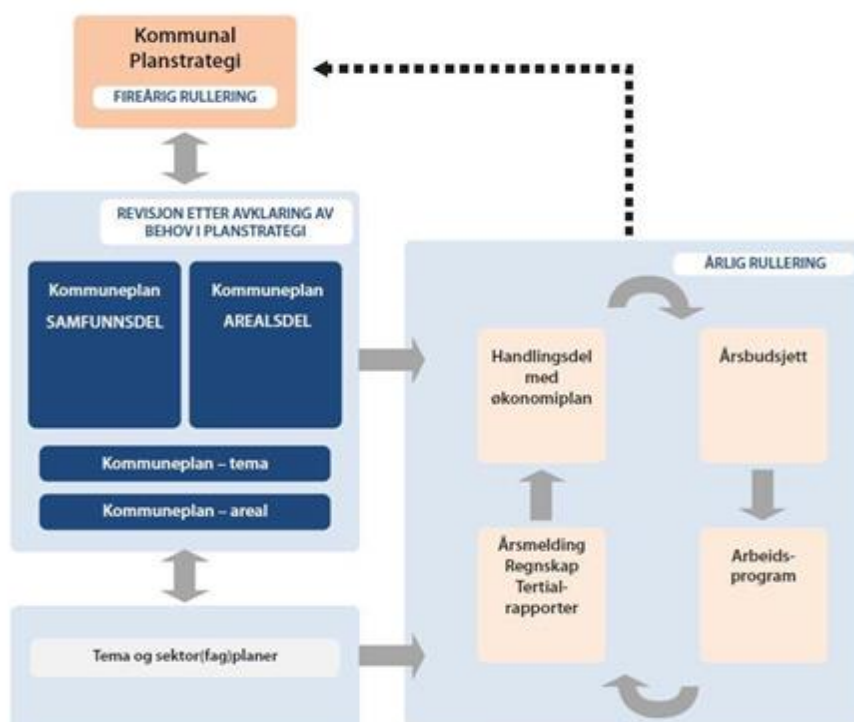
Endelig vedtak fattes i kommunestyret så tidlig som mulig i 2020.

Formannskapet uttrykte også ønske om å få saken til foreløpig drøfting en gang før rådmannen legger fram sitt saksframlegg for vedtak om høring.

2 Statlige og regionale føringer

Kommunestyret skal etter loven minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Planstrategien er ikke en egen plan med nedfelte mål og aktiviteter, men derimot et dokument der utviklingstrekk i bygda og kommuneorganisasjonen blir drøfta som grunnlag for å vurdere planbehovet i de nærmeste åra.

Figur: Kommunal planstrategi i det kommunale plansystemet

Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Kommunen bør også legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.

Departementet redegjør nærmere for arbeidet med kommunale planstrategier i veilederen: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kommunal-planstrategi/id652436/>

Nasjonale forventninger vedtatt i mai 2019 samler mål, oppgaver og interesser som regjeringa forventer at kommunene legger særlig vekt på i sitt planleggingsarbeid:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/cc2c53c65af24b8ea560c0156d885703/nasjonale-forventninger-2019-bm.pdf>

Hensyn til klima og miljø vil måtte spille ei større rolle i kommunens arbeid i tida framover, også i planarbeidet. Det samme gjelder FNs bærekraftsmål, som ikke er uttrykkelig drøfta i kommuneplanens samfunnsdel fra 2018.

Formannskapet har åpna for at mer utfyllende omtale av bærekraftsmål og klimautfordringer kan tas inn i dette planstrategidokumentet på en slik måte at en kan unngå å revidere kommuneplanens samfunnsdel i innværende periode. Rådmannen viser her til kapittel 4 nedenfor.

Fylkeskommunens nye regionale planstrategi er ute på høring våren 2020. Den vil kanskje kunne gi noen føringer for arbeidet lokalt. Regional strategisk næringsplan for ti kommuner i Orkdalsregionen er vedtatt av kommunestyret i 2016. Den blir trolig revidert i løpet av 2020.

Fylkesmannen presser på for at kommunene rundt Trollheimen skal framskaffe et nytt felles kunnskapsgrunnlag for arealforvaltning opp mot reindriftas interesseområder. Dette vil ikke i seg sjøl rokke juridisk ved avklaringene som ble gjort her i Rindal før 2013, men vil nok komme til å framheve behovet for mer grundig vurdering av hva som vil være sumvirkning for reindrifta av ulike nye tiltak.

2.1 Medvirkning

Loven legger opp til bred medvirkning og allmenn debatt lokalt, men det er ikke noen rettslig plikt til dette. Ved første gjennomgang i 2013 ble utkastet ble presentert på et lunsjmøte i Rindal Næringsforum, og derfra kom det i ettertid ei høringsuttalelse. Det kom også inn ei uttalelse fra Råd for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne. Ellers var det mange uttalelser fra de regionale sektormyndighetene som vanligvis uttaler seg i plansaker.

I 2016 kom det også inn uttalelser fra Råd for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne og fra de regionale sektormyndighetene, men ikke fra noen andre.

Det er naturlig å drøfte spørsmål omkring næringsplanen med Rindal Næringsforum. Klimaspørsmåla berører landbrukets organisasjoner på en særskilt måte. Ut over dette legger ikke rådmannen opp til andre former for medvirkning lokalt enn vanlig utlysing i kommunens informasjonskanaler med tilhørende frist for å komme med innspill.

Innspillene fra sektormyndighetene er ofte konstruktive bidrag til en god planstrategi, men vi har også erfaring for at de kan gi i overkant detaljert uttrykk for hva hver enkelt myndighet er spesielt opptatt av nå for tida. Nabokommunene svarer vanligvis ikke.

2.2 Organisering

I 2013 ble det oppnevnt ei arbeidsgruppe til å forberede saken. Denne bestod av ordføreren, lederen i ressurskomiteen, nestlederen i ressurskomiteen, planansvarlig, rådmannen, jordbrukssjefen og den valgte «barnerepresentanten» i plansaker.

I 2016 var formannskapet gjort til kommunens planutvalg, og da var det naturlig at formannskapet også gav de politiske føringene for arbeidet. Slik blir det også nå i 2020. Formannskapet har uttrykt et ønske om å få saken til foreløpig drøfting en gang før rådmannen legger fram sitt saksframlegg for vedtak om høring.

Prosessen bør ikke vare for lenge. Men utarbeidelse og høring internt og eksternt vil ta noe tid. I 2016 skjedde ikke sluttbehandlinga i kommunestyret før i november.

3 Føringer fra kommuneplanens samfunnsdel

Teksten i dette kapitlet er henta uendra fra kommuneplanens samfunnsdel som ble vedtatt av kommunestyret i desember 2018. Den er så fersk at en ikke har funnet det tjenlig å foreta nye overordna vurderinger i arbeidet med planstrategien nå.

RINDAL - TID TIL Å LEVE

Visjonen «Rindal – tid til å leve» ble i sin tid skapt i samråd og samarbeid med det lokale næringslivet. Utgangspunktet har vært at innbyggertallet er viktig for å opprettholde både kommunal tjenesteyting, næringsaktivitet og kultur-/fritidsaktiviteter. Stedets attraktivitet med positiv tettstedsutvikling og gode boligtilbud anses som viktig for å få flere innbyggere. Visjonen har vært ledestjerne for arbeidet med kommuneplanens arealdel som ble vedtatt i 2013. Visjonen ligger også til grunn for arbeidet med Kommuneplanens samfunnsdel.

Kommuneplanens samfunnsdel 2018-2028

Kommuneplanens samfunnsdel angir innenfor ni områder utfordringer, mål og strategier for Rindal kommune fram mot 2028.

Punktene «dette vil vi gjøre» skal være en tydelig rettesnor for arbeidet i de ulike sektorer og for de temaer/områder der det er behov for mer detaljert planlegging, herunder for økonomiplan og handlingsdel.

Nærmere prioritering og detaljering av arbeidet for å nå målene, skjer i det årlige arbeidet med økonomiplan og handlingsdel.

Folketallsutvikling

Utfordring:

- Befolkningsutviklinga i Rindal er preget av usikkerhet. Befolkningsgrunnlaget har vesentlig betydning for hva slags tjenestetilbud, nærings- og aktivitetstilbud som kan tilbys. For at bygda skal være livskraftig framover, må vi opprettholde eller øke folketallet.

Mål:

- Folketallet øker i Rindal.
- Folk trives her.
- Bygda har et godt omdømme.

Dette vil vi gjøre:

- For at Rindalssamfunnet skal være livskraftig, arbeider vi aktivt med både bosetting av flyktninger/innvandrere, tilflyttingsarbeid og næringsutvikling.
- Vi satser videre på bolyst og tettstedsutvikling med trygge omgivelser, variert kulturtilbud og gode opplevelser.
- Vi viderefører omdømmearbeidet «Tid til å leve», og bruker det kompakte sentrumsområdet (5-minutter til alt) aktivt i markedsføring av Rindal som bokommune.
- Vi arbeider for et variert boligtilbud tilpasset alle grupper.
- Vi vil satse på etablering av flere arbeidsplasser gjennom aktiv bruk av Rindal Utviklingsfond.

Barn og unge

Utfordring:

- Det er stort sett bra å være ung i Rindal. Ungdommene er mer fornøyd med foreldrene, vennene, skolen, nærmiljøet, helsa si og deltar på organiserte fritidsaktiviteter enn landsgjennomsnittet. Gjennomføringsgraden i videregående opplæring er også høy. Vi vet likevel at mobbing og andre krenkelser skjer. Å følge med på, undersøke og sette inn egnede tiltak ved digitale krenkelser og mobbing er krevende. Lukkede grupper, språk og kulturelle koder gjør at innholdet i utvekslinger på nett kan være vanskelig tilgjengelig for voksne.

Mål:

- Rindal er et godt sted å bo for barn og unge.
- Flere unge flytter heim til Rindal etter endt utdanning.
- Mange deltar i idrett, organisasjonsarbeid og andre fritidsaktiviteter.
- Økt deltakelse i kulturskolen, særlig innenfor musikk og billedkunst.

Dette vil vi gjøre:

- Gjennom deltakelse i Udir-prosjektet «inkluderende barnehage- og skolemiljø» arbeider vi for å forebygge, avdekke og håndtere mobbing i barnehager og skole.

- Hensynet til barnets beste skal være grunnleggende for handlinger som angår barn og unge. Vi sikrer at barn og unge får si sin mening i saker som vedrører dem, og at meningene blir tillagt vekt.
- Vi viderefører holdningsskapende arbeid som tiltak mot rusmiddelbruk.
- Vi tilbyr varierte fritidsaktiviteter og uformelle og trygge møteplasser for alle, spesielt for ungdom, gjerne i samarbeid med frivilligheten.
- Vi øker bredden i kulturskoletilbudet.
- Vi gir ungdom positive holdninger til bygda gjennom skoleåra og gjennomfører tiltak som stimulerer til heimflytting.
- Gjennom fortsatt samarbeid og oppfølging av avtaler med MOT bidra til mer robust ungdom og et tryggere samfunn.
- Vi vil etablere uformelt treffsted for ungdom.
- Vi vil støtte opp om varierte idretter og aktiviteter i bygda.

Folkehelse

Utfordringer:

- Eldre aleneboende på bygda kan oppleve ensomhet og ha helseutfordringer som følger av inaktivitet.
- Forekomsten av muskel- og skjelettsykdommer er langt høyere i Rindal enn på fylkes- og landsbasis. Disse lidelsene er en viktig årsak til redusert helse og livskvalitet og er en av de vanligste årsakene til sykefravær og uføretrygd.
- Henvisninger til psykiske helsetjenester har økt en del de siste åra. Rindal kommune har relativt lite ressurser til forebyggende arbeid innen psykisk helse.

Mål:

- Innbyggerne føler tilhørighet til et fellesskap, både i jobb og på fritida.
- Rindalingene har god helse.
- Det ligger godt til rette for at eldre kan være aktive i Rindal.
- Vi vil arbeide for økt nærvær i hele organisasjonen.

Dette vil vi gjøre:

- Vi arbeider med forebyggende og helsefremmende tiltak som retter seg mot hele befolkninga for å redusere behov for behandling av sykdom hos den enkelte.
- Å skaffe seg utdanning og delta i arbeidslivet bidrar til å utjevne sosiale helseforskjeller i samfunnet. Arbeidsplasser for ungdom, også sommerjobber, er særlig viktig. Vi arbeider for å skape en kommune det er godt å bo og arbeide i ved at innbyggerne føler tilhørighet og fellesskap.
- Vi legger vekt på brukermedvirkning som en del av arbeidet for å forbedre helse- og omsorgstjenestene.
- Vi informerer godt om de ulike helse- og omsorgstilbuda, slik at forebyggende tiltak når de rette gruppene og det blir enkelt å søke helsehjelp.
- Vi identifiserer og følger opp konkrete tiltak ut fra kunnskapsgrunnlaget som ligger i oversiktsarbeidet for folkehelse, og arbeider aktivt med dette innenfor alle deler av kommunens virksomhet.
- Vi arbeider for å sikre godt miljø og god tilgang til nærturområder og naturopplevelser, både i arealplanlegging og i temaplaner.
- Vi arbeider for god tilgjengelighet for alle, både gjennom arealplanlegging og gjennom kommunens rolle som byggherre.
- Vi legger til rette for frivillig arbeid knyttet til tilrettelegging for fysisk aktivitet.
- Vi gjennomfører prioriterte tiltak i vedtatt trafikksikkerhetsplan.
- Vi gjennomfører prioriterte tiltak i hovedplan for vann, avløp og vannmiljø.

- Vi gir mer oppmerksomhet til de forebyggende tjenestene i helsestasjon og skolehelsetjeneste.

Rekruttering til kommunale tjenester

Utfordringer:

- Tilgangen til nøkkelpersonell i tjenesteproduksjonen kan bli vanskelig.
- Stor økning av antall eldre og flere spesialiserte oppgaver for kommunene i hele landet vil kunne føre til rekrutteringsproblemer innen helse og omsorg.

Mål:

- Tjenestene som Rindal kommune leverer, er bemannet med personer med rett fagkompetanse.
- Rindal kommune skal være en attraktiv arbeidsplass med et godt arbeidsmiljø.

Dette vil vi gjøre:

- Vi har en bevisst rekrutteringspolitikk til kommunal tjenesteyting og følger situasjonen nøye, særlig innen helse- og omsorgstjenestene.
- Å benytte «rett person på rett plass» og rekruttere riktig kompetanse blir avgjørende for alle kommunens tjenester.

Flyktninger

Utfordringer:

- Rindal har tatt imot om lag 40 flyktninger i åra etter 2014. Det er uklart hvor mange nye vi vil få forespørsel om å bosette i framtida, og hvor mange av dem som kom hit, som blir boende.
- Språkbarrierer og kulturforskjeller gjør integreringen av innvandrerne i Rindal utfordrende.
- Oppfølging av barn i minoritetsspråklige familier krever spesiell kompetanse, som det kan være krevende for Rindal kommune å etablere.

Mål:

- Flyktningene integreres godt i samfunns- og arbeidslivet i bygda.
- Flest mulig av flyktningene som kommer til Rindal, bosetter seg fast her.

Dette vil vi gjøre:

- Vi gir hjelp til etablering i egen bolig og følger opp flyktningene for at de skal få god samfunnsforståelse, godt språk og god helse.
- Vi bidrar til å etablere positive holdninger i næringslivet, i lokalsamfunnet og blant frivillige.
- Vi sørger for å ha god kompetanse i kommuneorganisasjonen.
- Vi vil etablere en forsøksordning med kommunal «støttekontakt» ved utplassering og arbeidsmarkedstiltak.

Nærings- og samfunnsliv

Utfordringer:

- Nærings- og samfunnslivet i Rindal kan oppleves som sårbart. Næringslivet har utfordringer med å holde tritt med den økende konkurransen. Det kan være vanskelig å få tak i personer med tilstrekkelig kompetanse og som blir værende i bygda.
- Det er underskudd på arbeidsplasser i Rindal, og det kan være utfordrende å få folk til å ville bosette seg her varig som pendlere.
- Kommunikasjoner som er viktige for samhandling i en større region, er ikke av tidsmessig standard.

Mål:

- Verdiskaping og vekst – både når det gjelder innbyggere, næringsliv og livskvalitet.
- Samarbeid mellom alle aktører som ønsker ei god utvikling for bygda.
- Gode kommunikasjoner for alle.

- Opprettholde og videreutvikle hele den lokale landbruksnæringa for de kommende åra.
- Opprettholde kulturlandskapet gjennom jordbruksdrift og beiting med husdyr, for at bygda kan framstå som attraktiv både for bosetting, hyttenæring og turisme.
- Landbruksnæringa tilpasser seg til endringer i klimaet og bidrar til verdiskaping basert på fornybart råstoff fra landbruket.
- Unngå tap og fragmentering av beitearealer for rein på grunn av menneskelige inngrep og aktivitet.
- Vekst må ikke gå på bekostning av viktige natur- og kulturverdier.

Dette vil vi gjøre:

- Vi gjennomfører tiltaka i næringsplanen fra 2017.
- Vi viderefører omdømmearbeidet «Tid til å leve» i samarbeid med mange lokale aktører.
- Vi gir støtte til nyetableringer, entreprenørskap og utvikling i det lokale næringslivet og sørger for at det finnes attraktive lokaler og arealer.
- Vi arbeider for gode kommunikasjoner til beste for næringsliv, pendlere, skoleelever og alle andre. Bygdas viktigste transportårer (fv. 65 og fv. 701/700) har til dels dårlig framkommelighet og flere farlige punkter/strekninger som må forbedres, særlig for å kunne brukes av lange kjøretøy.
- Vi arbeider for at innbyggerne og bedriftene skal ha tilgang til tilfredsstillende bredbånds- og teletjenester.
- Vi arbeider for økt aktivitetsnivå og nødvendig omstilling innen næringslivet. Dette gjelder også for tjenesteyting, organisasjonsliv, opplevelser og kultur.
- Vi etablerer ei tjenlig ansvarsfordeling mellom kommunen som tilrettelegger, Rindal næringsforum som interesseorganisasjon og enkeltbedrifter som ansvarlige for egen aktivitet og økonomi.
- Vi legger til rette for tidsaktuelle aktiviteter og tilbud gjennom samarbeid med frivilligheten og frivilligsentralen.
- Vi arbeider for en samfunnsaktiv skole med elevbedrifter og vil gjerne innarbeide en kultur for å identifisere og ta vare på ildsjeler og gründere.
- Vi samarbeider med "Høttrindalinger" som bidrar til økt aktivitet, handel og verdiskaping.
- Vi arbeider aktivt med kommunikasjon, med sikte på å få flere engasjert i utviklinga av lokalsamfunnet og å forankre ulike utviklingsprosesser i befolkninga.
- Vi legger til rette for at brukerne kan kjøpe jord eller inngå langsiktige leiekontrakter som en nøkkel til videreutvikling i landbruket.
- Vi legger til rette for varierte produksjoner og en variert bruksstruktur i hele bygda.
- Vi bidrar til at landbruket og andre næringer på ulike måter tilpasser seg til klimautfordringene.

Klima og samfunnsikkerhet

Utfordring:

- Utslipp av klimagasser fører til økning av den globale gjennomsnittstemperaturen, og konsekvensene av dette kan bli alvorlige, både for menneskene og naturen. Vi ser også i Norge allerede en tendens med mer ekstremvær og hendelser som ras/skred, tørke og flom.

Mål:

- Bidra til reduksjon av klimagassutslipp på områder der vi har forutsetninger for det.
- Sikre at utbygging og utvikling tar hensyn til de utfordringer naturen har gitt.
- Rindal skal ha et plan- og styringssystem som ivaretar befolkningen, kritiske samfunnsfunksjoner og næringslivets behov for sikkerhet og trygghet ved å redusere sannsynlighet for at uønskede hendelser forekommer gjennom god forebygging.

- Rindal skal ha en forberedt og øvet kriseorganisasjon for å redusere konsekvensene for befolkningen dersom vi utsettes for en uønsket hendelse.
- Rindal skal samarbeide med eksterne aktører for å styrke samfunnssikkerheten.
- Rindals arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap skal være lærende og i kontinuerlig utvikling. *(flere av måla er henta fra helhetlig ROS)*

Dette vil vi gjøre:

- Som planmyndighet er vi bevisste på hvordan arealbruk påvirker transportbehov.
- Vi legger kunnskap om risiko- og sårbarhetsforhold til grunn for all arealplanlegging som legger opp til utbygging, samt for tillatelser etter Plan- og bygningsloven.
- Vi vil raskt innta en mer aktiv rolle i arbeidet for mer klimavennlige løsninger og å tilpasse kommunens virksomhet til klimaendringer.
- Vi arbeider sammen med andre for økt aktsomhet og kunnskap om klima og samfunnssikkerhetsspørsmål.
- Vi vil undersøke mulighetene for å benytte sol- og/eller vindenergi ved nybygg.

Rindal i Trøndelag

Utfordring:

- Overføring av Rindal fra Møre og Romsdal til Trøndelag krever mange praktiske tilpasninger og en ekstra innsats for å bli godt integrert der. Dette gjelder både for kommuneorganisasjonen og det sivile samfunnet i bygda.

Mål:

- Rindal blir så fort som mulig en fullverdig og integrert del av Trøndelag.

Dette vil vi gjøre:

- Kommunen og bygda for øvrig tar en aktiv rolle i å vise seg fram og bygge nettverk i Trøndelag, samtidig som vi bevarer gode relasjoner til samarbeidspartnere på Nordmøre.
- Vi arbeider for at ungdom fra Rindal fortsatt får full tilgang til videregående skole i Surnadal.
- Vi arbeider for å komme inn under St Olavs Hospital også for det psykiske helsevernet.
- Vi løser velferdsoppgaver og tjenesteproduksjon i samarbeid med andre kommuner der vi ser at det gir de beste tjenestene til innbyggerne.
- Etter hvert vil vi trappe ned omfanget av ordninger på Nordmøre og konsentrere oss om å få til tjenlige løsninger med Orkland eller større deler av Trøndelag.
- Godt innarbeidede ordninger med Surnadal og andre nabokommuner på indre Nordmøre kan likevel fortsette når dette gir de beste tjenestene.
- Vi sørger for god informasjon til innbyggere, folkevalgte og ansatte gjennom hele prosessen.

Kommunestruktur

Utfordringer:

- Rindal kommune har vært en velstyrt kommune som har utført sine oppgaver godt. Men demografiske utfordringer og dårligere økonomiske rammebetingelser i framtida kan gjøre det mer krevende å levere gode nok tjenester.
- Stortingsvedtak om kommuneproposisjonen og stadige signaler fra regjeringa tyder på at presset for sammenslåing av kommuner vil vedvare.
- Uavhengig av resultat av kommunereformen vil det fortsatt være behov for interkommunale samarbeid på mange områder, til dels samarbeid som omfatter mange kommuner.

Mål:

- Rindal består som egen kommune så lenge det er mulig å levere gode nok tjenester på den måten.

Dette vil vi gjøre:

- Vi setter alt inn på å levere gode nok tjenester, for dermed å kunne bestå som egen kommune.
- Vi vil arbeide for å utvikle og bevare gode relasjoner til andre kommuner.
- Vi vil arbeide mot bruk av tvang og for at det heller skal finnes gulrøtter for frivillig sammenslåing mellom kommuner.
- Vi vil bruke interkommunalt samarbeid som alternativ til sammenslåing.
- Vi ønsker å ha god folkevalgt styring av interkommunale samarbeid.

4 Klima, miljø og bærekraft

Rindal kommune har en egen klima- og energiplan fra 2010, men den er ikke aktivt i bruk på noen måte lenger. I kommuneplanens samfunnsdel fra 2018 er «Klima og samfunnssikkerhet» ett av ni områder (tatt inn ovenfor her) med utfordringer, mål og strategier fram mot 2028.

Blant måla er å bidra til reduserte klimagassutslipp og sikre at utbygging og utvikling tar hensyn til de utfordringer naturen har gitt. Det varsles også om at «vi vil raskt innta en mer aktiv rolle i arbeidet for mer klimavennlige løsninger og å tilpasse kommunens virksomhet til klimaendringer».

Mange kommuner i Norge har erklært klimakrise. Barn og unge streiker for å få politikerne til å ta klimatrusselen på alvor og gå fra ord til handling for å få ned utslippene og bremse den globale oppvarmingen. Ekstremvær og klimaendringer har preget nyhetsbildet.

FNs klimapanel slår fast at den globale oppvarminga siden midten av det 20. århundret hovedsakelig skyldes økte klimagasskonsentrasjoner som følge av menneskeskapt utslipp. Kloden vil bli varmere, og målet er å begrense temperaturøkningen til 1,5°C, sammenlignet med førindustriell tid innen 2030.

Kulturlandskapet og den flotte naturen er grunnlaget for landbruket, for store deler av næringslivet og alt vi lever av i Rindal. Det er derfor også viktig at vi går foran og tar ansvar for å ivareta livsgrunnlaget for våre etterkommere.

Miljødirektoratets oversikt beregner lokale utslipp i Rindal til å være nær 16.000 tonn CO₂-ekvivalenter i 2018. Av dette står landbruket for nær 13.000 tonn. Andre lokale utslipp stammer først og fremst fra vegtrafikk med ca 2.400 tonn. Det er lite utslipp fra annen virksomhet. På den andre sida tar skogen opp en god del CO₂.

I si uttalelse om regjeringas «Klimakur 2030» etterlyser Rindal kommune en mer balansert debatt rundt hvordan landbruket skal delta i å nå klimamålene. Kommunen kritiserer den ensidige framhevinga av at en overgang fra å spise rødt kjøtt til å gå over til plantebasert kost, skal redusere klimautslipp. Det er betydelig faglig uenighet om hva som er de egentlige langsiktige negative effektene av utslipp av metan fra husdyr, ettersom metan har ganske kort levetid i atmosfæren. Det er ikke utslipp fra husdyr som har skapt klimaproblemet, og da virker det urimelig å straffe husdyrholdet med strenge kutt.

Utfordringa lokalt ligger i å utvikle Rindal videre som landbrukskommune og ta vare på næringsgrunnlaget og kulturlandskapet her, samtidig som «fotavtrykket» vårt på kloden må ned. Dette kan medføre betydelige omstillinger i måten landbruket drives på, også her i bygda. Det viktige spørsmålet blir om dette kan gjøres ved agronomiske tiltak i fôrdyrking og husdyrproduksjon uten noen vesentlig reduksjon av saue- og storfeholdet.

I 2018 var det ennå ikke så allmenn oppmerksomhet om FNs bærekraftsmål, og disse er ikke uttrykkelig drøfta i kommuneplanens samfunnsdel. Det vil det være naturlig å gjøre ved neste korsvei.

FNs BÆREKRAFTSMÅL

5 Oversikt over plansituasjonen i Rindal kommune med vurdering av gjeldende planer og nye planbehov

---

Behandlingsmåten for de ulike planene varierer mye. Noen få oppfyller de omfattende prosesskrava i plan- og bygningsloven, mens de fleste er behandla på enklere vis.

5.1 Overordna planer etter plan- og bygningsloven

Rindal kommune har kommuneplan med arealdel sist revidert i 2013 (endelig godkjent i 2014) og samfunnsdel revidert i 2018.

Alle kjente, store utfordringer knytta til arealbruk er ganske godt avklart. Arealdelen fra 2013 legger rammer for hyttebygging i alle deler av bygda, og grunnlaget for dette ble avklart gjennom en grundig prosess med reindriftsinteressene. Det er også pekt på arealer for framtidig næringsutvikling. Nyere reguleringsplaner for sentrum og Sunna angir reserver for boligtomter.

Det har ikke dukka opp innspill om andre og nye arealbehov i åra som har gått etter 2013. Dette tilsier at arealdelen trolig kan bli stående uendra også gjennom hele inneværende kommunestyreperiode. En full revisjon av arealdelen vil også være både arbeids- og kostnadskrevende.

Men denne situasjonen varer sjølsagt ikke evig. Fylkesmannen presser på for at kommunene rundt Trollheimen skal framskaffe et nytt felles kunnskapsgrunnlag for arealforvaltning opp mot reindrifts interesseområder. Dette vil ikke i seg sjøl rokke juridisk ved avklaringene som ble gjort her i Rindal før 2013, men vil nok komme til å framheve behovet for mer grundig vurdering av hva som vil være sumvirkning for reindriften av ulike nye tiltak.

Dessuten kan hensyn til klima og miljø komme til å føre til at det vil være ønskelig å revidere arealdelen om ikke alt for lenge. En kan også tenke seg at det kan oppstå nye arealbehov som ikke er kjent per i dag.

Kommunestyret må videre ta stilling til om det er naturlig å revidere samfunnsdelen også i inneværende kommunestyreperiode, slik som i de to forrige. Tanken bak er at hvert sittende kommunestyre skal ha mulighet til å sette sitt eget preg på planverket. Vedtatt handlingsprogram for 2020-23 fastsetter at dette skal skje i 2022, men det er fullt mulig å endre på dette. Revisjon av samfunnsdelen er også både arbeids- og kostnadskrevende.

FNs bærekraftsmål er ikke uttrykkelig drøfta i kommuneplanens samfunnsdel fra 2018. Det er naturlig å gjøre det ved neste gjennomgang. Rådmannen viser her også til gjennomgangen av spørsmål omkring klima, miljø og bærekraft i kapittel 4 ovenfor.

Det er i dag ikke noe som tyder på at Rindal blir med i noen kommunesammenslåing i overskuelig framtid. Skulle spørsmålet dukke opp igjen, vil planbehovene måtte vurderes på nytt.

5.2 Reguleringsplaner

Også for reguleringsplaner er statusen nå svært god. Hele sentrumsområdet med tilhørende utfartsområde ved Igtjønna fikk ny reguleringsplan i 2015. Sunna fulgte etter i 2018, og digitalisering/revisjon for Bjergin er ferdig til sluttbehandling tidlig i 2020. Da gjenstår egentlig bare digitalisering/revisjon for Moan boligområde. Handlingsprogrammet sier at dette skal skje i 2021, men rådmannen har starta opp arbeidet nå i 2020. Det er ikke noe per i dag som tilsier at kommunen skal digitalisere andre gamle planer. Det kommer inn svært få private reguleringsforslag, vanligvis bare ett til tre nye hvert år.

5.3 Planer for de ulike kommunale tjenestene

Planstrategien bør også omfatte ei prioritering mellom oppgaver som er knytta til utallige fagplaner for de ulike kommunale tjenestene.

Prioriterte oppgaver ved forrige runde her i Rindal var

- Hovedplan for vann, vannmiljø og avløp
- Næringsplan
- Plan for IT og digitalisering
- ROS-analyse/beredskapsplan
- Helse- omsorgsplan

Det er lett å slå fast at svært mye av dette er gjennomført. Hovedplan for vann, vannmiljø og avløp ble vedtatt i desember 2018, næringsplanen i mai 2017, plan for IT og digitalisering sist i desember 2019 og helhetlig ROS-analyse i februar 2017.

Videre har vi i siste periode fått ny trafiksikkerhetsplan vedtatt i desember 2017 og boligpolitisk plan i juni 2018. Denne siste tok opp i seg den tidligere boligsosiale planen. Det ble dessuten gjort ei omfattende kartlegging av folkehelsa i 2018.

Arbeidet med ny Helse- omsorgsplan har derimot ikke hatt forventet framdrift. Dette skyldes i stor grad behovet for flere omganger med betydelig omlegging av tjenestene uten å kunne vente på den ferdige planen. Arbeidet med å forberede bygging ved helsetunet har også måttet gå foran.

Revisjon av energi- og klimaplanen fra 2010 var i forrige planstrategi ført opp på 2018 og er i vedtatt handlingsprogram for 2020-23 tatt inn som en oppgave i 2021: *Revidere klimaplan. Nedsette arbeidsgruppe og styringsgruppe. Bred involvering administrasjon og politikere. Avklares gjennom planstrategien.*

En versjon av beredskapsplanen, fra april 2019, ligger ute på kommunens hjemmesider. Den er oppdatert administrativt etter eksternt tilsyn, men ikke politisk behandla.

Rindal IL v/turstigruppa og skiavdelinga er i ferd med å inngå formelle grunneieravtaler for mange tur- og skiløyper rundt omkring i bygda. I enkelte områder er flere grunneiere avventende. Idrettslaget har kommet med et sterkt ønske om at det bør utarbeides en kommunal temaplan for tur- og skiløyper og viser til at det finnes tilsvarende planer i noen andre kommuner.

Formannskapet har i sitt oppstartvedtak for ny planstrategi slutta seg til at ambisjonsnivået for nye fagplaner må holdes nede.

Noen gamle planer bør derfor kunne legges i skuffen for godt, og ønsker om nye planer eller omfattende revisjoner bør vurderes strengt.

I den kommunale verden skjer det endringer hele tida. Sjøl om en gjennom planstrategien lager et helhetlig opplegg for en hel valgperiode, må en likevel forvente at det vil skje endringer undervegs.

5.4 Prioriteringer

På overordna plannivå foreslår rådmannen for denne perioden å vente med revisjon av arealdelen. Behovet er ikke stort nok.

Rådmannen stiller det mer åpent om kommuneplanens samfunnsdel. Ei nøktern tilnærming tilsier at den kunne bli stående uendret en periode til. Men dersom kommunestyret ønsker det, kan den også revideres. Det er også mulig å ombestemme seg dersom koronakrise og klimautfordringer seinere viser seg å tilsi at samfunnsdelen likevel bør revideres i perioden.

For reguleringsplaner foreslår rådmannen å holde fast på digitalisering/revisjon for Moan, med oppstart i 2020.

En revisjon av næringsplanen bør gjøres mye enklere enn da planen ble til i 2016-17, gjerne ved bare å lage et tillegg og ellers la det opprinnelige plandokumentet gjelde videre. Tanken er å drøfte dette nærmere med Rindal næringsforum før og under høringsperioden.

Andre høgt prioriterte tiltak er, slik rådmannen vurderer det, å ta nytt grep om klimaplanen (men først i 2021) og fullføre arbeidet med helse- og omsorgsplanen.

Rådmannen er redd for at det å utarbeide en kommunal temaplan for tur- og skiløyper kan medføre ganske mye arbeid, samtidig som det bidrar til å flytte noe ansvar for løypene over fra frivilligheten til kommunen. Rådmannen mener at det er frivilligheten vi har å takke for dagens flotte løypetilbud og det gode omdømmet for Rindal som ei bygd med friluftsliv og fysisk aktivitet. En bør derfor være forsiktig med å sette i verk tiltak som kan rokke ved dette.

Mange av de eldre planene er i ferd med å «gå ut på dato», uten at det nødvendigvis tilsier at de må oppdateres eller revideres. Det skal være mulig å legge bort enkelte planer og planønsker, fordi de ikke er viktige nok til at det er mulig å sette av nødvendige ressurser til å arbeide med dem.

Den fullstendige oversikten i kapittel 6 viser alle planer og uthever de prioriterte. For at denne oversikten i framtida ikke skal være alt for omfattende, er det bare tatt med planer som ordinært blir behandla i folkevalgte organer. Planer som administrasjonen vedtar sjøl, er bare kort regnet opp nedenfor tabellene.

I oversikten nedenfor er det bare planene i kategorien «Overordna planer etter plan- og bygningsloven» som følger prosessreglene i planloven fullt ut. Det var opprinnelig på tale å bruke tilsvarende framgangsmåte ved fullføringa av arbeidet med helse- og omsorgsplanen, men det har en nå gått bort fra.

Under den foreløpige drøftinga 27.3.2020 gav formannskapet følgende innspill og bad rådmannen komme tilbake med sitt forslag til høringsdokument så snart som mulig:

- Mer utfyllende omtale av bærekraftsmål og klimautfordringer kan kanskje tas inn i planstrategidokumentet på en slik måte at en kan unngå å revidere kommuneplanens samfunnsdel i inneværende periode.
- Det må være mulig å ombestemme seg dersom koronakrise og klimautfordringer seinere viser seg å tilsi at samfunnsdelen likevel bør revideres i perioden.
- Beredskapsplanene bør oppdateres årlig og dessuten ekstraordinært både når ei krise er i emning og når den avsluttes.
- Det bør tas inn ei drøfting av idrettslagets ønske om en kommunal temaplan for tur- og skiløyper.

5.5 Sammendrag

Rådmannen foreslår å prioritere følgende planoppgaver i inneværende periode:

Reguleringsplaner:

- digitalisering/revisjon for Moan, med oppstart i 2020.

Fagplaner:

- ajourføring av næringsplanen i 2020
- ny energi- og klimaplan i 2021
- fullføring av arbeidet med helse- og omsorgsplanen i 2020-21

6 Planoppgaver 2020-23

Tabellene viser bare planer som godkjennes av folkevalgt organ. De høyest prioriterte planoppgavene er markert med rosa bakgrunnsfarge.

6.1 Overordna planer etter plan- og bygningsloven

Ansvar: Sivert Dombu

Plandokument	Sist vedtatt	Neste revisjon	merknad
Kommunal planstrategi	2016	2020	Neste gang 2024
Kommuneplanens langsiktige del: - Samfunnsdelen	2015	etter 2024	
Kommuneplanens langsiktige del: - Arealdelen	2013-14	etter 2024	
Kommuneplanens kortsiktige del: - Handlingsprogram med økonomiplan, fireårig - Årsbudsjett	2019	årlig	

6.2 Administrasjon og arbeidsgiverforhold

Ansvar: Birgit Reisch

Plandokument	Sist vedtatt	Neste revisjon	merknad
Plan for fordeling av midler til kompetanseutvikling	2019	årlig	Oppvekst og helse har egne kompetanseplaner
Lønnspolitiske retningslinjer	2017	2021	
Arbeidsgiver-strategi	2010	2020-21	
Digitaliseringsstrategi	2019	2021	Handlingsplan rulleres hvert år
Arkivplan	2014	2020-21	
Kommunikasjonsplan	2016	2020	
Beredskapsplan - tilhørende varslingsliste - tilhørende oversikt/retningslinjer for «kriseteam» - tilhørende beredskapsavtale med Rindal sanitetsforening og Rindal Røde Kors	2019	årlig	Sist endra administrativt Oppdatert 2020
Generell ROS-analyse	2017	2021	Har også ROS-analyse til arealdelen fra 2011.

6.3 Kultur

Ansvar: Morten Møller

Plandokument	Sist vedtatt	Neste revisjon	merknad
Plan for idrett og fysisk aktivitet	2018	2022	
Tilhørende handlingsprogram		årlig	
Kulturminneplan	ny	2020-21	Forsinket – legger opp til at mesteparten av arbeidet skal bli gjort ila 2020 med endelig vedtak i 2021.

6.4 Oppvekst

Ansvar: Gunnhild Strupstad

Plandokument	Sist vedtatt	Neste revisjon	merknad
Plan for kvalitetsutvikling i skole og barnehage	2018	årlig	Behandles i driftsstyret
Bemanningsplan barnehage	2015	2020	Revideres ved behov, enten etter endring i lovverk eller barnehagetilbudet lokalt

I tillegg kommer mange planer som normalt ikke går til folkevalgt behandling, der administrasjonen oppdaterer fortløpende. Den viktigste på skolen er «Trygt og godt læringsmiljø».

Samarbeidsutvalg for barnehagene og skolen uttaler seg om planer som har betydning for innhold og kvalitet i virksomhetene.

6.5 Næring, miljø, landbruk

Ansvar næring: Sivert Dombu

Ansvar miljø/landbruk: Bjarne Lund

Plandokument	Sist vedtatt	Neste revisjon	merknad
Næringsplan for Rindal kommune	2017	2020-21	Omfang og opplegg for revisjon drøftes særskilt med Rindal næringsforum
Strategisk næringsplan for Orkdalsregionen	2016	2020	Oppdateres i regi av regionrådet
Energi- og klimaplan	2010	2021	Restart for lokalt klimaarbeid i denne perioden
Mål og retningslinjer for forvaltning av hjortevilt	2019	2024	Felles for fire kommuner
Felles kunnskapsgrunnlag for beitebruken i Trollheimen	ny	2020-21	Sammen med mange nabokommuner
Plan for opprydding av avfall, forurensning og ulovlig brenning	2018	2022	
Plan for skogsbilveger	2003	-	Revideres ikke

I tillegg kommer «Strategiplan for nærings- og miljømidler i Rindal kommune» som revideres i 2020, men ikke går til folkevalgt behandling.

6.6 Reguleringsplaner

Ansvar: Sivert Dombu

Plandokument	Sist vedtatt	Neste revisjon	merknad
Digitalisere og oppdatere reguleringsplan Moan	1980 og 1998	2020-21	Oppstart 2020 før endelig vedtak om planstrategi

6.7 Kommunaltekniske tjenester

Ansvar: Nils Heggem

Plandokument	Sist vedtatt	Neste revisjon	merknad
Trafikksikkerhetsplan	2017	2021	
Hovedplan for vann, vannmiljø og avløp	2018	2022	
Opprustingsplan for kommunale veger	(2018)	2020	Utarbeidet av administrasjonen, tatt til etterretning i driftsstyret i 2018. Oppdateres hvert år.
Vedlikeholdsplan for alle kommunale bygg	(2018)	2020	Utarbeidet av administrasjonen, tatt til etterretning i driftsstyret i 2018. Oppdateres hvert år. Nytt format er planlagt i 2021.
Boligpolitisk plan	2018	Etter 2024	Ikke prioritert nå
Beredskapsplan for Sør-Trøndelag – akutt forurensing sjø og land	2017	2021	Erstatter tilsvarende plan for Nordmøre. Rulleres hvert 4. år

6.8 Helse og omsorg

Ansvar: Grete Raneg Heggem

Plandokument	Sist vedtatt	Neste revisjon	merknad
Helse- og omsorgsplan	2009	2020	Planen skal også omfatte bygningstiltak, demens, folkehelsearbeid, rehabilitering, psykisk helse og rusomsorg. Arbeidet har tatt lengre tid enn opprinnelig planlagt. Mye er allerede endra i tjenestene i mellomtida, og ytterligere tiltak er gjennomført for å tilpasse tjenesten til den økonomiske ramma for 2020. Koronapandemien har ført til at arbeidet med planen tar enda litt lengre tid enn planlagt.
Rusmiddelpolitisk handlingsplan	2012	Etter 2024	Ikke prioritert nå
Plan for psykisk helsearbeid	2013	-	Blir en del av HO-planen
Generell smittevernplan med plan for pandemier	2019	2021	Revideres etter at korona-epidemien er over

I tillegg kommer noen planer som normalt ikke går til folkevalgt behandling, der administrasjonen må vurdere behovet fortløpende.

Noen eksempler: Smittevern på institusjon, risiko- og sårbarhetsanalyser, bemanningsplan pleie og omsorg.